

Verslag houdende een Lijst van vragen en antwoorden

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Defensie over de **Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2022 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota) (Kamerstuk 36 250 X, nr. 1)**.

De voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Goorden

Nr	Vraag
1	Is het waar dat uit de najaarsnota blijkt dat de met de voorjaarsnota geplande extra F-35's en Reapers dit jaar niet konden worden gerealiseerd? Zo nee, wat zijn dan de feiten?
2	In welk jaar verwacht u de verplichtingen uit de voorjaarsnota 2022 voor de F-35's en Reapers aan te kunnen gaan? Op basis van welke informatie komt u tot die verwachting in het licht van de opgesomde hindernissen (corona, gebrekkige supply chain, personeelstekort e.d.)?
3	Vanwaar de haast over de extra F-35's en Reapers, waarvan de bestelling niet kon worden gerealiseerd?
4	Kunt een volledig overzicht geven van de uitgaven ten behoeve van Oekraïne van het ministerie van Defensie voor 2022 en zo mogelijk latere jaren, daarbij wapenleveranties, trainingsmissen en steunpakketten inbegrepen?
5	Hoeveel zullen de Defensie-uitgaven naar verwachting bedragen als percentage van het BBP? Welke gevolgen heeft de vrijgave van het bedrag van €96,1 miljoen voor de ontwikkeling van het percentage?
6	Hoe kan het dat, ondanks het later aangaan van de verplichting voor de F-35's en MQ-9 Reapers, de levering van deze wapensystemen niet vertraagd is?
7	Is in de 2e suppletoire begroting ook de verschuiving van de verplichting voor de extra F-35's en extra MQ-9 Reapers verwerkt? Zo ja, voor welke projecten op artikel 4 luchtmaterieel van het DMF zijn dan verplichtingen ad € 1 miljard eerder aangegaan?
8	Waarom is het niet gelukt de verplichting voor de verwerving van extra F-35's en MQ-9 Reapers in 2022 aan te gaan, terwijl de Kamer daarvoor wel met spoed een incidentele suppletoire begroting behandeld heeft?

- 9 Waarom kan de instandhouding niet volgens planning in 2022 plaats hebben?
- 10 Wat is in het licht van de ervaringen van 2022 een realistische schatting voor 2023?
- 11 Hoeveel compensatie heeft Defensie uit de Europese Vredesfaciliteit ontvangen en hoeveel is toegezegd?
- 12 Welk deel van de onderuitputting op de begroting van Defensie wordt ingezet ter dekking op de Rijksbegroting?
- 13 Betekent dit dat de middelen die gebruikt zijn ter dekking van tegenvallers op de Rijksbegroting ook niet meer ingezet kunnen worden door Defensie en dus niet ten goede komen aan Defensiedoelstellingen?
- 14 Hoe verklaart u het verschil tussen de € 60,9 miljoen (vervangingswaarde geleverd materieel) met de brief van d.d. 14 november j.l. waarin wordt vermeld dat er materieel is geleverd met een vervangingswaarde van € 526 miljoen euro?
- 15 Waarom is er niet gekozen de € 96,1 miljoen onderuitputting te gebruiken om de salarissen van de manschappen te verhogen of te gebruiken als wervingspremie?
- 16 Wat is, gezien het jaarlijks doorschuiven van grote bedragen voor investeringen en instandhouding en de huidige marktomstandigheden, de realistische verwachting voor 2023? Zal daar ook weer sprake zijn van grote onderuitputting?
- 17 Wat zijn de operationele consequenties van het later aangaan van verplichtingen op de verschillende projecten? Lopen de projecten nu ook vertraging op?
- 18 Klopt het dat er voor 1,4 miljard euro aan onderuitputting is bij Defensie? Of gaat het om 748 miljoen euro? Klopt het dat deze onderuitputting doorrolt naar 2023 en dus behouden blijft voor Defensie in 2023? Rolt de onderuitputting in zijn geheel door? Zo nee, welk gedeelte? Klopt het dus dat er een uitzondering wordt gemaakt op de eindejaarmarge-regel van 1% die doorgaat naar het volgende begrotingsjaar?
- 19 Hoe is het mogelijk dat er voor circa € 1 miljard verplichtingen versneld aangegaan zijn in 2022? Zijn alle aanbestedingsregels hierbij gevolgd? Kan dit versneld aanbesteden ook in de toekomst worden gedaan?
- 20 Loopt door de kasschuif investeringen de verwerving van materieel vertraging op? Zo ja, welke projecten betreft dit?
- 21 Hoeveel bedraagt de Europese Vredesfaciliteit op dit moment? Hoeveel is er al uitgegeven?
- 22 Heeft Defensie zicht op de tekorten van de microchips? Waar komt dit

tekort vandaan? Welke toeleveringsketens zijn verstoord? Hoe lang wordt verwacht dat deze tekorten aanhouden?

- 23 Hoe beoordeelt u dat in de Najaarsnota op blz. 4 gemeld wordt dat de onderuitputting op begrotingen gebruikt gaat worden voor de dekking van tegenvallers (asielinstroom en minder boeten en afpakken-ontvangsten op de begroting van Justitie en Veiligheid), dat er op de Defensiebegroting sprake is van onderuitputting ter grootte van €748 miljoen en dat deze (deels) via de eindejaarsmarge volgend jaar weer zal worden toegevoegd aan de departementale begrotingen? Wat betekent 'deels'? Wordt een deel afgeroomd van Defensie? Zo ja, om welk bedrag gaat het en hoe verhoudt zich dat tot uw bewering dat 'de noodzaak van de investeringen onverminderd hoog blijft' en dat 'de huidige budgetaanpassingen daar op geen enkele wijze afbreuk aan doen'?
- 24 Kunt u nader ingaan op de vrijgave van het bedrag van €96,1 miljoen? Wat gebeurt er met deze middelen? Blijven ze behouden voor Defensie of vloeien ze naar de algemene middelen?
- 25 Wordt er op enigerlei wijze onderuitputting op de Defensiebegroting en/of het DMF gebruikt voor de dekking van tegenvallers op de Rijksbegroting die in de Najaarsnota gemeld worden (asielinstroom en minder boeten en afpakken-ontvangsten op de begroting van Justitie en Veiligheid)? Zo ja, om welk bedrag gaat het? Vindt hierover nog nadere besluitvorming in het kabinet plaats? Zo ja, binnen welke termijn en wordt de Kamer hierover geïnformeerd?
- 26 Hoe beoordeelt u de berichtgeving van De Telegraaf ('Defensie krijgt het niet voor elkaar 1 miljard euro te spenderen: "Geld lost niet alles op"', 30 november 2022) dat het door Defensie vrijgegeven bedrag van €96 miljoen mogelijk terugvloeit in de schatkist? Klopt het dat als dat geld de komende weken niet alsnog wordt uitgegeven, een deel teruggaat naar het ministerie van Financiën? Is het waar dat het kabinet begin volgend jaar beslist waaraan dit bedrag wordt besteed en dat dit niet per se aan de krijgsmacht hoeft te zijn? Wat gaat u doen om dit te voorkomen en ervoor te zorgen dat dit geld door Defensie wordt uitgegeven?
- 27 Klopt het dat het in de Najaarsnota genoemde bedrag van €748 miljoen aan onderuitputting bij Defensie samengesteld is uit de door Defensie vrijgegeven bedragen van €96,1 op de begroting en €651,4 miljoen bij het DMF? Welke consequenties heeft de vrijgave van deze onderuitputting? Wordt een deel van de onderuitputting onttrokken aan de Defensiebegroting en het DMF? Wanneer vindt hierover besluitvorming plaats binnen het kabinet?
- 28 Wat betekent de 'vrijgave' van het bedrag van €96,1 miljoen? Wordt er op enigerlei wijze bezuinigd op Defensie? Zo ja, hoe kunt u dit uitleggen aan onze bondgenoten?
- 29 Kunt u aangeven uit welke bedragen en begrotingsposten het vrijgegeven bedrag is opgebouwd? Kunnen deze middelen elders binnen

de Defensiebegroting worden aangewend? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u daartoe bereid en de Kamer daarover te informeren?

- 30 Wat zijn de operationele consequenties van de kasschuiven voor investeringen en instandhouding?
- 31 Wat is de reden van de kasschuif voor instandhouding? Waarom kan de instandhouding niet conform planning in 2022 plaatsvinden?
- 32 Wat is, gezien het jaarlijks doorschuiven van grote bedragen voor investeringen en instandhouding en de huidige marktomstandigheden, de realistische verwachting voor 2023? Zal daar ook weer sprake zijn van grote onderuitputting?
- 33 Kunt u nader specificeren waar de €96,1 miljoen onderuitputting exact uit bestaat?
- 34 Waarom valt de 'kasschuif arbeidsvoorwaarden' onder artikel 13, zijnde de bijdragen aan het Defensiematerieelbegrotingsfonds?
- 35 Wat zijn de operationele consequenties van het later aangaan van verplichtingen op de verschillende projecten? Lopen de projecten nu ook vertraging op?
- 36 Kunt u aangeven waarom de Universiteit van Amsterdam jaarlijks € 74.000 aan subsidie ontvangt?